

Äldrefrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas i förenklad form ca 150 motionsyrkanden från de allmänna motionstiderna 2004 och 2005. Motionerna rör olika frågor inom äldrepolitikens område.

Utskottet avstyrker nu i förenklad form samtliga motionsyrkanden med hänvisning till att behandlingen av de aviserade propositionerna Utvecklingsplan för äldreomsorgen och Stärkt rättssäkerhet för äldre och personer med funktionshinder, m.fl. senare i vår inte bör föregripas.

I betänkandet finns två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	4
Utskottets överväganden	6
Äldrepolitikens mål och inriktning m.m.	6
Kvalitetsarbete i äldreomsorgen m.m.	11
Tillsynsverksamheten m.m.	13
Ställföreträdare och fysiska begränsningsåtgärder	15
Personalförsörjningen m.m.	15
Hemtjänsten m.m.	16
Avgifter inom äldreomsorgen	17
Andra motionsyrkanden	17
Utskottets ställningstagande	18
Särskilda yttranden	19
1. Motionsförslag behandlade i förenklad ordning (m, fp, kd, c)	19
2. Motionsförslag behandlade i förenklad ordning (v, mp)	19
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004	20
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	25

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Motionsförslag behandlade i förenklad ordning

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 21 februari 2006

På socialutskottets vägnar

Ingrid Burman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ingrid Burman (v), Kristina Zakrisson (s), Margareta Israelsson (s), Cristina Husmark Pehrsson (m), Kerstin Heinemann (fp), Conny Öhman (s), Lars U Granberg (s), Anne Marie Brodén (m), Marina Pettersson (s), Kenneth Johansson (c), Christer Engelhardt (s), Magdalena Andersson (m), Elina Linna (v), Jan Lindholm (mp), Jan Emanuel Johansson (s), Marita Aronson (fp) och Ulrik Lindgren (kd).

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
Motionsförslag behandlade i förenklad ordning		
2004/05:Sf365	Sven Brus m.fl. (kd)	31
2004/05:So227	Rolf Gunnarsson (m)	
2004/05:So248	Inger René (m)	1
2004/05:So296	Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd)	
2004/05:So298	Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd)	
2004/05:So323	Inger Lundberg m.fl. (s)	
2004/05:So357	Lars Leijonborg m.fl. (fp)	10
2004/05:So394	Maud Olofsson m.fl. (c)	9
2004/05:So411	Lars Ohly m.fl. (v)	2
2004/05:So412	Ingrid Burman m.fl. (v)	
2004/05:So414	Viviann Gerdin (c)	
2004/05:So467	Allan Widman m.fl. (fp)	
2004/05:So477	Anne Ludvigsson m.fl. (s)	
2004/05:So478	Paavo Vallius och Raimo Pärssinen (båda s)	
2004/05:So483	Lennart Klockare och Jan-Olof Larsson (båda s)	
2004/05:So501	Birgitta Gidblom (s)	
2004/05:So515	Cecilia Wikström (fp)	1 och 3
2004/05:So529	Elizabeth Nyström och Maud Ekendahl (båda m)	2
2004/05:So546	Rosita Runegrund och Ingemar Vänerlöv (båda kd)	
2004/05:So556	Cecilia Wikström (fp)	
2004/05:So565	Helena Bargholtz (fp)	1 och 2
2004/05:So581	Margareta Persson m.fl. (s)	
2004/05:So591	Maria Hassan och Inger Nordlander (båda s)	1–3
2004/05:So594	Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m)	2, 4, 5, 7, 9– 11, 13 och 15
2004/05:So601	Helena Höij m.fl. (kd)	3 och 4
2004/05:So605	Göran Häggglund m.fl. (kd)	18 och 21
2004/05:So618	Börje Vestlund m.fl. (s)	1 och 2
2004/05:So624	Torkild Strandberg och Christer Nylander (båda fp)	
2004/05:So628	Ulf Holm m.fl. (mp)	1–7
2004/05:So663	Per Erik Granström m.fl. (s)	
2004/05:So672	Christer Winbäck (fp)	
2005/06:Fi318	Else-Marie Lindgren m.fl. (kd)	11
2005/06:L342	Peter Eriksson m.fl. (mp, –)	14
2005/06:Sf336	Lars Ohly m.fl. (v)	44
2005/06:Sf389	Sven Brus m.fl. (kd)	29
2005/06:So202	Rolf Gunnarsson (m)	
2005/06:So243	Cecilia Wikström (fp)	
2005/06:So249	Kenneth Johansson m.fl. (c, m, fp, kd)	6
2005/06:So282	Christer Winbäck (fp)	
2005/06:So309	Nikos Papadopoulos och Paavo Vallius (båda s)	
2005/06:So312	Cecilia Wikström (fp)	1 och 3
2005/06:So315	Rigmor Stenmark (c)	1, 4 och 6
2005/06:So348	Christer Winbäck (fp)	2
2005/06:So366	Solveig Hellquist (fp)	2

Motion	Motionärer	Yrkanden
2005/06:So373	Inger Nordlander m.fl. (s)	
2005/06:So416	Sten Lundström (v)	
2005/06:So423	Marita Aronson m.fl. (fp)	6
2005/06:So464	Maria Larsson (kd)	1 och 2
2005/06:So475	Rosita Runegrund och Ingemar Vänerlöv (båda kd)	
2005/06:So520	Lars Ohly m.fl. (v)	1–5 och 8–17
2005/06:So551	Kenneth Johansson m.fl. (c)	1, 2, 6, 7, 9– 11 och 14–16
2005/06:So553	Lars Ohly m.fl. (v)	8 och 9
2005/06:So554	Lars Ohly m.fl. (v)	9
2005/06:So581	Agne Hansson (c)	
2005/06:So608	Elina Linna (v)	
2005/06:So610	Inger Nordlander m.fl. (s)	
2005/06:So613	Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd)	
2005/06:So640	Lars Leijonborg m.fl. (fp)	2–8 och 10– 14
2005/06:So642	Fredrik Reinfeldt m.fl. (m)	4
2005/06:So643	Inger Davidson m.fl. (kd)	1, 3–6 och 9
2005/06:So652	Anita Johansson m.fl. (s)	
2005/06:So667	Siw Wittgren-Ahl och Hillevi Larsson (båda s)	
2005/06:So671	Christina Axelsson och Sonia Karlsson (båda s)	
2005/06:So677	Per Erik Granström m.fl. (s)	
2005/06:So683	Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s)	
2005/06:So684	Anita Johansson m.fl. (s)	
2005/06:So690	Lennart Klockare och Karin Åström (båda s)	
2005/06:So702	Maud Olofsson m.fl. (c)	5
2005/06:So703	Göran Hägglund m.fl. (kd)	28 och 33
2005/06:So710	Göran Hägglund m.fl. (kd)	1–3, 5, 6, 12– 15 och 20–23
2005/06:MJ395	Marie Wahlgren m.fl. (fp)	16

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om olika frågor på äldrepolitikens område. Utskottet hänvisar till att kommande behandling i samband med aviserade propositioner senare i vår inte bör föregripas.

Äldrepolitikens mål och inriktning m.m.

I motion 2004/05:So594 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m) begärs att regeringen lägger fram förslag som innebär att skadestånd som utges som kompensation för felaktiga myndighetsbeslut tillfaller de drabbade individerna och inte staten (yrkande 5). Vidare begärs tillkännagivande om behovet av en hållbar finansiering av äldreomsorgen (yrkande 7). Motionärerna anför att samhället från 2010 står inför allvarliga ekonomiska problem eftersom alltfler äldre behöver vård och omsorg samtidigt som färre arbetar. Enligt motionärernas mening bör därför regeringen snarast tillsätta en parlamentariskt sammansatt utredning som behandlar en hållbar finansiering av äldreomsorgen. I samma motion begärs också tillkännagivande om att pengar, en s.k. äldrepeng, skall följa den enskildes val av vårdgivare (yrkande 13).

I motion 2004/05:So529 av Elizabeth Nyström och Maud Ekendahl (båda m) begärs tillkännagivande om ökad valfrihet inom äldreomsorgen (yrkande 2).

I motion 2004/05:So357 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om att regeringen snarast bör återkomma med en handlingsplan för hur äldreomsorgen skall klaras vid tiden för den s.k. äldrevårdspuckeln (yrkande 10). Motionärerna anför att det kommer en ”kostnadspuckel” i äldrevården under ett par årtionden med början omkring 2020–2025.

I motion 2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om en ”pengarna i handen-garanti” för den som nekas äldreboende (yrkande 2). Motionärerna anför att den som trots bifallsbeslut inte får plats på särskilt boende inom tre månader skall ha rätt att, inom vissa gränser, få disponera en summa som motsvarar kostnaden för en plats på boendet. Vidare begärs tillkännagivande om fritt val (yrkande 3). Motionärerna anför att valfrihetsreformen i ett första steg handlar om hemtjänsten och att efter biståndsbeslut välja utförare efter egna behov och preferenser. I ett andra steg innebär reformen fritt val för dem som efter biståndsbedömning får rätt till särskilt boende. I samma motion begärs också tillkännagivande om stimulans för volontärarbete (yrkande 14). Motionärerna anför att särskilda medel för att stimulera volontärarbete behövs.

I motion 2004/05:So467 av Allan Widman m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om att möjliggöra enskilt huvudmannaskap inom äldreomsorgen och att införa ett finansieringssystem som är anpassat för detta.

I motion 2004/05:So565 av Helena Bargholtz (fp) begärs tillkännagivande om att ge äldre större valfrihet genom en äldrepeng (yrkande 1).

I motion 2004/05:So624 av Torkild Strandberg och Christer Nylander (båda fp) begärs tillkännagivande om utarbetandet av ett lagförslag som säkerställer att äldre människor själva får fatta livets viktiga beslut om t.ex. boende, mat och rekreation.

I motion 2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om behovet av en medveten strategi för att möta det demografiskt förändrade samhällets nya behov (yrkande 1). Motionärerna konstaterar att antalet och andelen äldre i samhället kommer att öka under de kommande decennierna. En medveten strategi för att möta det demografiskt förändrade samhällets nya behov, men också att ta till vara dess möjligheter, behöver utformas i politiska processer redan i dag. Vidare begärs tillkännagivanden om vikten av att genom aktiva åtgärder och attitydpåverkan stärka de äldres delaktighet och inflytande i samhället (yrkande 2) och att stimulera nya former för äldreboende, s.k. gemenskapsboende (yrkande 12). Motionärerna anför att boendet för äldre skall kunna erbjuda tillgång till service, närhet, medicinsk vård och omsorg. Men lika viktigt är att garantera samvaro, gemenskap och möjlighet att samtala med en medmänniska. I samma motion begärs också tillkännagivanden om en boendegaranti för personer över 85 år (yrkande 13), om eget val i äldreomsorgen (yrkande 14) och om behovet av nya former för service till äldre (yrkande 23). Motionärerna anför att fritt val-reformen bl.a. innebär att alla äldre som är berättigade till särskilt boende i största möjliga utsträckning skall ges möjlighet att välja boendeform och kommun. Motionärerna konstaterar vidare att strukturomvandlingen med färre serviceställen, handel som flyttar ut från stadskärnor och samhällsinformation m.m. via Internet kan göra att äldre ställs inför betydande tillgänglighetsproblem när det gäller service och information. Denna grupp medborgare borde beaktas mer vid samhällsplaneringen enligt motionärerna.

I motion 2005/06:So643 av Inger Davidson m.fl. (kd) begärs tillkännagivanden om boendegaranti för personer äldre än 85 år (yrkande 1) och om vikten av att äldres önskemål tillgodoses vid planeringen av omsorgen (yrkande 4).

I motion 2005/06:Fi318 av Else-Marie Lindgren m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om att erbjuda fler alternativa boendeformer för äldre (yrkande 11).

I motion 2004/05:So298 av Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd) begärs tillkännagivande om åtgärder mot bristen på vårdplatser inom kommunernas särskilda boendeformer för äldre. Begäran upprepas i motion 2005/06:So613.

I motion 2004/05:So411 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om att ett jämställdhetsmål skall utformas för äldreomsorgen (yrkande 2). Motionärerna konstaterar att regeringen i dag saknar ett jämställdhetsmål för äldreomsorgen. Mot bakgrund av den tydliga ojämsliddhet som i dag råder inom äldreomsorgen är det angeläget att regeringen går i täten för att utjämna skillnaderna.

I motion 2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivanden om att stimulera till utbyggnad av platser i särskilt boende för äldre (yrkande 1), om att sociala och psykologiska behov skall väga lika tungt som medicinska behov vid bedömning av insatser inom äldreomsorgen (yrkande 2) och om att införa ett jämställdhetsmål för äldreomsorgen (yrkande 3). Vidare yrkas att regeringen lägger fram förslag om hur äldre skall kunna garanteras att positiva beslut om insatser också verkställs (yrkande 12). I samma motion begärs också tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för införandet av en äldreomsorgslag (yrkande 17). Motionärernas bedömning är att en lag skulle minska olikheterna i landet och därmed, om behov föreligger, ge den enskilde en trygg omvårdnad.

I motion 2005/06:So416 av Sten Lundström (v) begärs tillkännagivande om behovet av en utredning om och riktlinjer för ett sammanhållet och värdigt omsorgsarbete inom äldreomsorgen.

I motion 2005/06:So551 av Kenneth Johansson m.fl. (c) begärs tillkännagivande om att grunden för äldrepolitiken skall vara att ålder och erfarenhet är en samhällsnyttig resurs som skall uppskattas och tas till vara, att äldre skall vara socialt och politiskt delaktiga och ha makt över sin livssituation och kunna leva under ekonomisk och social trygghet samt att ålderssegregering och åldersdiskriminering skall bekämpas (yrkande 1). Vidare begärs tillkännagivande om att äldrepolitiken måste granskas och utformas från ett jämställdhetsperspektiv (yrkande 2). Det begärs även att regeringen tar fram förslag om en strategi för en ekonomiskt hållbar äldreomsorg (yrkande 6) och förslag om fritt val i äldreomsorgen (yrkande 7). Motionärerna anför att strategin för hållbar äldreomsorg bl.a. bör vila på en tydlig rätt till äldreomsorg och hemsjukvård efter behov oavsett inkomst samt ökade inslag av privata och alternativa vård- och omsorgsproducenter. Vidare begärs ett tillkännagivande om att låta utreda behovet av åtgärder för att underlätta framväxten av äldreboenden med större utbud och bredd i service m.m. (yrkande 9). I samma motion begärs också av regeringen förslag om en samlad äldreomsorgslagstiftning (yrkande 10).

I motion 2005/06:So249 av Kenneth Johansson m.fl. (c, m, fp, kd) begärs tillkännagivande om genomförandet av en fritt val-reform (yrkande 6).

I motion 2004/05:So414 av Viviann Gerdin (c) begärs tillkännagivande om att rättigheten att bo inom samma äldreboende förstärks för äldre par med olika omsorgsbehov.

I motion 2005/06:So315 av Rigmor Stenmark (c) begärs tillkännagivanden om äldres valfrihet i familjeliv, boende och arbete (yrkande 1) och att en översyn görs av vilket ekonomiskt ansvar kommunen respektive staten har för äldres välbefinnande (yrkande 6).

I motion 2005/06:So581 av Agne Hansson (c) begärs tillkännagivande om insatser för äldre. Motionären anför att för att stärka de äldres situation bör det bl.a. införas ökade valmöjligheter i boendet.

I motion 2004/05:So663 av Per Erik Granström m.fl. (s) begärs tillkännagivande om behovet av vårdgivarval inom äldreomsorgen. Motionärerna upprepar sin begäran i motion 2005/06:So677. Motionärerna anför att alternativa driftsformer inom äldreomsorgen, exempelvis kooperativ, ideella organisationer och stiftelser, skall vara ett komplement som stimulerar utvecklingen av den kommunala verksamheten.

I motion 2005/06:So652 av Anita Johansson m.fl. (s) begärs tillkännagivande om goda utvecklingsmöjligheter för pensionärer. Motionärerna framhåller att det kommer att behövas att fler äldre stannar kvar på arbetsmarknaden i framtiden. Goda arbetsförhållanden och möjlighet till kunskaps- och löneutveckling även för den äldre arbetskraften är viktiga förutsättningar för fortsatt förvärvsarbete.

I motion 2004/05:So501 av Birgitta Gidblom (s) begärs tillkännagivande om stöd till byggande av bostäder för dementa.

Ett antal motioner berör frågor om minoriteter och invandrare.

I motion 2004/05:So672 av Christer Winbäck (fp) begärs tillkännagivande om hemspråksvård för äldre. Ett liknande yrkande återkommer i motion 2005/06:So282. Enligt motionärens mening skall det inom de språk som Sverige antagit som minoritetsspråk vara en rättighet att bli vårdad på sitt språk om ett sådant behov föreligger.

I motion 2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om att beakta de äldre invandrarnas speciella förhållande i äldreomsorgen (yrkande 22). Motionärerna anser att en mycket väsentlig kvalitets- och trygghetsfråga är tillgången till personal som talar det egna modersmålet. Ett liknande yrkande finns i motion 2004/05:Sf365 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 31. Det sistnämnda yrkandet upprepas i motion 2005/06:Sf389 yrkande 29.

I motion 2005/06:Sf336 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om att regeringen bör ge ett uppdrag till Socialstyrelsen som syftar till att fler äldre skall få vård på sitt eget språk (yrkande 44).

I motion 2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om en uppföljning av åtagandet för nationella minoriteter i relation till äldreomsorgen (yrkande 13). Motionärerna anför att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att följa upp situationen inom äldreomsorgen för invandrare och äldre som tillhör någon av de nationella minoriteterna samt följa upp hur äldreomsorgen uppfyller sitt åtagande vad gäller minoritetsspråken.

I motion 2005/06:So608 av Elina Linna (v) begärs tillkännagivande om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att se över vilka krav som bör vara uppfyllda för att äldreomsorg skall kunna betecknas som finskt äldreboende eller finsk hemtjänst.

I motion 2005/06:So551 av Kenneth Johansson m.fl. (c) begärs tillkännagivande om behovet av att fördjupa analyserna av hur äldre invandrare och deras anhöriga bemöts och tilldelas omsorg och stöd (yrkande 11). Vidare begärs tillkännagivande om behovet av en aktiv rekrytering av personal som speglar den etniska mångfalden hos den äldre befolkningen (yrkande 16).

I motion 2004/05:So478 av Paavo Vallius och Raimo Pärssinen (båda s) begärs tillkännagivande om äldreomsorg för den finsktalande minoritetsgruppen. Motionärerna anför bl.a. att äldre inom den finskspråkiga minoriteten bör få lagstadgad rätt till finskspråkig äldreomsorg i hela landet, inte bara inom förvaltningsområdet.

I motion 2004/05:So591 av Maria Hassan och Inger Nordlander (båda s) begärs tillkännagivande om att kartlägga äldre invandrades behov, bl.a. när det gäller språk och kulturell tillhörighet (yrkande 1). Vidare begärs tillkännagivanden om personalens utbildning när det gäller språk och kulturell kompetens (yrkande 2) och om behovet av att kommunernas organisation för äldreomsorg och omsorg anpassas efter de äldre invandrarernas behov (yrkande 3).

I motion 2005/06:So309 av Nikos Papadopoulos och Paavo Vallius (båda s) begärs tillkännagivande om äldreomsorg för personer med utländsk bakgrund. Motionärerna anser bl.a. att regeringen skall upprätta riktlinjer för hur kommuner skall gå till väga för att anordna äldreomsorg för äldre invandrare.

Frågor som rör äldre homo- och bisexuella samt transpersoner (HBT) m.m. tas upp i fyra motioner.

I motion 2005/06:L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -) begärs tillkännagivande om att låta utreda äldre och funktionshindrade HBT-personers hälsa och livssituation (yrkande 14).

I motion 2004/05:So618 av Börje Vestlund m.fl. (s) begärs tillkännagivande om äldre homo- och bisexuellas särskilda behov i äldreomsorgen (yrkande 1). Vidare begärs tillkännagivande om ett tillägg i analysen av sexualitet där också etnicitet, funktionshinder och genus lyfts fram (yrkande 2).

I motion 2005/06:So683 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s) begärs tillkännagivande om HBT-personer och äldreboende. Enligt motionärernas mening vore det bästa att homo- och bisexuella – för dem som så önskar – erbjuds särskilt kollektivboende.

I motion 2005/06:So684 av Anita Johansson m.fl. (s) begärs tillkännagivande om äldre HBT-personers villkor. Motionärerna anför att i äldreomsorgen måste man tänka mer på att uppmärksamma de homosexuellas behov.

Kvalitetsarbete i äldreomsorgen m.m.

I motion 2005/06:So642 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) begärs tillkännagivande om att stärka vård och omsorg för äldre (yrkande 4). Motionärerna framhåller att en undersökning visar att Sverige har sämst vårdtillgänglighet av åtta jämförda europeiska länder. Den bristande tillgängligheten är något som drabbar äldre och personer med kroniska sjukdomar.

I motion 2004/05:So594 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m) begärs tillkännagivande om behovet av forskning inom anhörigomsorgen (yrkande 2). Vidare begärs att regeringen lägger fram förslag som gör det möjligt för primärkommunerna att anställa läkare (yrkande 9). Motionärerna begär också tillkännagivande om behovet av tvärvetenskapligt synsätt i vården av äldre (yrkande 15). Motionärerna anför att i rapporten Evidensbaserad äldreomsorg (2003) från Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) framkommer att behovet av forskning kring riktigt gamla patienter är särskilt stort och att informationshanteringen brister. Vidare framgår av rapporten att det är utomordentligt viktigt att också andra än geriatriker tar del i det tvärvetenskapliga forskningsfältet, t.ex. arbetsterapeuter, audionomer, dietister, psykologer och sjuksköterskor.

I motion 2004/05:So227 av Rolf Gunnarsson (m) begärs tillkännagivande om ökat stöd till de äldre genom satsning på primärvården och mer läkartid inom den kommunala äldreomsorgen. Motionären upprepar sin begäran i motion 2005/06:So202.

I motion 2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om särskilt stöd till försöksverksamhet med äldrevårdscentraler (yrkande 5). Motionärerna framhåller att de medicinska resurser som avser äldre skulle kunna samlas i äldrevårdscentraler, som skapas genom samarbete mellan en eller flera kommuner samt landstinget. Vidare begärs tillkännagivande om stöd till äldreforskning (yrkande 6). Motionärerna anför att SBU har konstaterat att det finns få vetenskapliga behandlingsstudier av människor över 65 års ålder, och för åldersgruppen äldre än 75 år finns det i stort sett inga studier alls. Enligt motionärerna är det oacceptabelt att vården av människor med de största vårdbehoven vilar på en så svag vetenskaplig grund. I samma motion begärs också tillkännagivande om ökat stöd till dem som vårdar anhöriga (yrkande 8).

I motion 2004/05:So556 av Cecilia Wikström (fp) begärs tillkännagivande om att regeringen låter tillsätta en utredning om äldres inkontinensproblem.

I motion 2005/06:So243 av Cecilia Wikström (fp) begärs tillkännagivande om ökade forskningsinsatser för studier av behandlingsmetoder vid sjukdomstillstånd hos äldre.

I motion 2004/05:So605 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om läkarmedverkan på varje äldreboende och sjukhem (yrkande 21). Motionärerna upprepar sin begäran i motion 2005/06:So703 (yrkande 33). Motionärerna anser att varje äldreboende och sjukhem skall ha konti-

nuerlig läkarmedverkan och då helst av en specialist på äldresjukdomar (geriatriker). Ett liknande yrkande finns i motion 2005/06:So643 av Inger Davidson m.fl. (kd) yrkande 9.

I motion 2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om tillgången till akut- och klinikvård för personer över 65 år (yrkande 5). Motionärerna anser att inriktningen inom sjukvården och äldreomsorgen måste vara att göra en kraftfull utbyggnad av antalet vårdplatser. Vidare begärs tillkännagivande om beaktandet av den psykosociala aspekten i äldrevården (yrkande 6). Motionärerna anser att de psykosociala aspekterna ofta glöms bort inom sjukvården. Psykologer måste finnas för äldres behov inom primärvården, inom psykiatrin och i den kommunala verksamheten.

I motion 2004/05:So601 av Helena Höij m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om behovet av geriatriker inom äldreomsorgen (yrkande 3).

I motion 2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om att analysera äldreomsorgen ur ett socioekonomiskt perspektiv (yrkande 4). Enligt motionärernas mening är det av yttersta vikt att såväl beslutsfattare som vårdnadspersonal inom äldreomsorgen får kunskap och redskap för att kunna anlägga både klass- och könsperspektiv vid fastställande av behov och vid utformandet av insatser. Socialstyrelsen bör därför ges i uppdrag att analysera äldreomsorgen ur ett socioekonomiskt perspektiv. Vidare begärs tillkännagivande om införande av en samordningsfunktion för s.k. multisjuka äldre (yrkande 5). Enligt motionärernas mening skall samordningsfunktionen utgöras av en namngiven person, som har att ansvara för vården av multisjuka äldre, motsvarande det personliga ombud som finns för psykiskt sjuka. Motionärerna begär också tillkännagivande om att ta fram nationella data över brukartillfredsställelse (yrkande 8). Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utveckla ett system för detta. Vidare anser motionärerna att det finns ett behov av kartläggning av personaltäteten och kompetensen inom äldreomsorgen på nationell nivå med syfte att utgöra underlag för fastställandet av en nationell norm för kvaliteten inom äldreomsorgen (yrkande 9). Vidare begärs tillkännagivande om att följa upp det sociala innehållet i vården och omsorgen inom särskilda boendeformer för äldre (yrkande 10). Motionärerna anser att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att göra denna uppföljning och därefter återkomma med förslag på åtgärder. Slutligen begärs tillkännagivande om uppföljning och struktur för reellt brukarinflytande inom äldreomsorgen (yrkande 15). Enligt motionärernas mening bör länsstyrelserna ges i uppdrag att kartlägga behov och förekomst av strukturer för brukarinflytande inom äldreomsorgen.

I motion 2005/06:So553 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om möjlighet för kommunerna att anställa läkare (yrkande 8). Vidare begärs tillkännagivande om att följa upp förstärkningen av vårdplaneringen för äldre som skrivs ut från sjukhus (yrkande 9). Motionärerna anför att i proposition 2002/03:20 anges riktlinjer för vårdplanering och ansvarsfördelning vid överförande av vårdinsatser mellan kommuner och landsting.

Förslaget syftade till att förtydliga och öka kvaliteten så att de äldre inte skall "falla mellan stolarna". Enligt motionärerna bör Socialstyrelsen få i uppdrag att skyndsamt följa upp och återrapportera vilken effekt detta förslag fått samt komma med förslag på åtgärder om problemen kvarstår.

I motion 2004/05:So394 av Maud Olofsson m.fl. (c) begärs tillkännagivande om att kommunerna bör få anställa läkare (yrkande 9). Även om tillhandahållandet av läkarkompetens skall vara ett landstingsansvar bör de kommuner som så önskar få anställa läkare, anser motionärerna.

I motion 2004/05:So628 av Ulf Holm m.fl. (mp) begärs tillkännagivande om att tillsätta en nationell arbetsgrupp för att sprida kunskap om den positiva inverkan djur kan ha på äldres hälsa (yrkande 1), att utreda möjligheterna till att äldre som bor i särskilt boende skall ha rätt att ha sällskapsdjur (yrkande 2), att utreda möjligheten till att äldreboenden skall utformas så att djur kan bli en naturlig del i boendemiljön (yrkande 3), att hemvården skall kunna erbjuda äldre att få hjälp med sina sällskapsdjur (yrkande 4), att utreda möjligheten för vård- och omsorgspersonal att ta med sina egna djur i sitt arbete (yrkande 5), att inbegripa djuren i det nationella folkhälsoarbetet (yrkande 6) och att ta fram ekonomiska beräkningar av hur mycket samhället kan spara på att ha med djur i folkhälsoarbetet med äldre (yrkande 7).

I motion 2005/06:So373 av Inger Nordlander m.fl. (s) begärs tillkännagivande om geriatrikutbildningen. Motionärerna anser att utbildning i geriatrik borde vara obligatorisk för anställda som arbetar med äldre inom kommun och landsting.

I motion 2005/06:So671 av Christina Axelsson och Sonia Karlsson (båda s) begärs tillkännagivande om att utveckla jobben inom välfärden, erbjuda heltidstjänster som rättighet och deltidstjänster som möjlighet samt satsa mer på forskning och utveckling av innovationer inom vård- och omsorgsområdet.

Tillsynsverksamheten m.m.

I motion 2004/05:So594 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m) begärs att regeringen återkommer med förslag om att sammanföra Socialstyrelsens och länsstyrelsernas tillsynsverksamhet i en myndighet (yrkande 10) och en sammanslagning av bestämmelserna i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen (yrkande 11).

I motion 2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om äldreombudsmän (yrkande 10). Vidare begärs tillkännagivande om att Socialstyrelsen skall stå för den statliga tillsynen av äldreomsorgen (yrkande 11). Motionärerna anser att den statliga tillsynen av äldreboenden bör ges en tydligare medicinsk kompetens genom att koncentreras till Socialstyrelsen och dess regionala avdelningar för tillsynsverksamhet. Tyngdpunkten i kvalitetsarbetet och tillsynen skall ligga lokalt, med äldreombudsmän, omsorgsgarantier och äldreboendecentraler.

I motion 2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om behovet av en äldreombudsman (yrkande 3). Vidare begärs tillkännagivande om tillsynsmyndighet i äldreomsorgen (yrkande 21). Motionärerna anser att tillsynen över äldreomsorgen bör skötas av samma myndighet som sköter tillsynen över annan hälso- och sjukvård, dvs. Socialstyrelsen.

I motion 2004/05:So546 av Rosita Runegrund och Ingemar Vänerlöf (båda kd) begärs tillkännagivande om inrättande av en demensombudsman. Begäran upprepas i motion 2005/06:So475.

I motion 2004/05:So483 av Lennart Klockare och Jan-Olof Larsson (båda s) begärs tillkännagivande om en äldreskyddsdelegation. Motionärerna anser att delegationen bör ha till uppgift att kartlägga faktorer som orsakar fallolyckor och föreslå åtgärder för att förhindra dessa. En liknande begäran återkommer i motion 2005/06:So690 av Lennart Klockare och Karin Åström (båda s).

Tre motioner tar upp lex Sarah, dvs. benämningen på en bestämmelse i socialtjänstlagen om anmälningsskyldighet inom äldre- och handikappomsorgen, som infördes 1999.

I motion 2004/05:So605 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om att lex Sarah behöver en översyn (yrkande 18). Motionärerna anför att det finns stora regionala och lokala skillnader i anmälningsskyltningen. Tillsynen inom äldreomsorgen bygger i hög utsträckning på att personalen slår larm. Det behövs en översyn för förtydliga intentionerna med lagstiftningen, så att alla berörda vet hur de skall tillämpa bestämmelserna om anmälningsskyldighet. I motion 2005/06:So703 (yrkande 28) upprepas motionärernas begäran.

Också i motion 2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om lagen om anmälningsskyldighet – lex Sarah (yrkande 16). Motionärerna anför att anmälningsskyldigheten är en mycket viktig men svår uppgift för personalen. Socialstyrelsen har bedömt att anmälningar enligt lex Maria borde kunna lämnas anonymt i syfte att öka anmälningsskyldigheten. Frågan om anonyma anmälningar även skall kunna lämnas enligt lex Sarah bör ges Socialstyrelsen i uppdrag att utreda.

Frågor om äldre som utsätts för brott tas upp i ett par motioner.

I motion 2004/05:So515 av Cecilia Wikström (fp) begärs tillkännagivande om behovet av att inrätta en rådgivande resurs för äldre som utsatts för våld (yrkande 1). Motionären anför att man efter norsk förebild bör inrätta ett ”värn för äldre” som fungerar rådgivande för äldre som utsatts för våld. Vidare begärs tillkännagivande om att kommunerna åläggs att prioritera brottsförebyggande insatser, vård, stöd och rehabilitering av äldre brottsoffer (yrkande 3). Dessa yrkanden upprepas i motion 2005/06:So312 yrkandena 1 och 3.

I motion 2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd) yrkas att regeringen lägger fram förslag till en ny form av personalkontroll för personer som söker tjänst inom äldreomsorg och hemtjänst (yrkande 20). Motionärerna anför att en liten grupp anställda begår brott mot äldre. Motionärerna föreslår därför införandet av en personalkontroll inom äldreomsorgen och i hemtjänsten i likhet med den som finns för förskolan. Liknande yrkanden finns i motion 2004/05:So601 av Helena Höij m.fl. (kd) yrkande 4 och i motion 2005/06:So643 av Inger Davidson m.fl. (kd) yrkande 3.

Ställföreträdare och fysiska begränsningsåtgärder

I motion 2004/05:So594 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m) begärs att regeringen lägger fram förslag som syftar till att göra det möjligt för icke beslutsföra personer att via en s.k. ställföreträdare kunna framföra behov och önskemål (yrkande 4).

I motion 2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om tvång i äldreomsorgen (yrkande 7). Motionärerna anför att det kan finnas situationer där det är nödvändigt att spänna fast eller låsa in boende på äldreboenden. Men i dag sker det utan lagstöd och utan några rimliga rutiner. Det behövs därför en lag som reglerar när tvång får och inte får användas.

Också i motion 2004/05:So412 av Ingrid Burman m.fl. (v) begärs att regeringen återkommer till riksdagen med ett lagförslag innehållande reglering av fysiska begränsningsåtgärder.

Personalförsörjningen m.m.

I motion 2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om kompetensutveckling för personalen (yrkande 12). Vidare begärs tillkännagivande om vikten av en småskalig arbetsorganisation och flera arbetsgivare att välja på i äldreomsorgen (yrkande 13). Att rekrytera till äldreården går i längden bara om man i grunden förändrar yrkets villkor, anför motionärerna.

I motion 2005/06:So366 av Solveig Hellquist (fp) begärs tillkännagivande om behovet av dietister som arbetar gentemot den äldre befolkningen samt utbildar personal i kostrelaterade frågor (yrkande 2).

I motion 2005/06:So643 av Inger Davidson m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om dietister kopplade till äldreboenden (yrkande 5).

I motion 2005/06:So551 av Kenneth Johansson m.fl. (c) begärs tillkännagivande om vad som i motionen anförts om att personalpolitiken inom äldreomsorgen måste utformas för att långsiktigt öka värderingen av arbetsinsatsernas fysiska, emotionella och etiska innehåll (yrkande 14). Vidare begärs tillkännagivande om behovet av fler manliga anställda i äldreomsorgen (yrkande 15). Motionärerna anför att det, mot bakgrund av att

män i allmänhet har större fysisk styrka än kvinnor, är angeläget att öka andelen män som arbetar i äldreomsorgen för att minska de höga sjukskrivningstalen. Vidare skulle en mer blandad könssammansättning på arbetsplatsen även bidra till ökad status och förbättrad löneutveckling.

I motion 2005/06:So315 av Rigmor Stenmark (c) begärs tillkännagivande om att all personal som arbetar med äldre skall ha utbildning och vara väl lämpad för sin uppgift (yrkande 4).

Hemtjänsten m.m.

I motion 2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om en lagstadgad rätt till förebyggande hembesök (yrkande 4). Motionärerna konstaterar att idén om förebyggande hembesök kommer från Danmark, där det är en lagstadgad rättighet sedan 1996. Det danska exemplet visar att enkla insatser som installation av vissa mindre hjälpmedel i lägenheten, liksom kost- och motionsråd, har haft en positiv effekt på äldre människors hälsa. Motionärerna vill därför utreda möjligheten att införa en lagstadgad rätt till hembesök för alla över 75 år.

Också i motion 2004/05:So565 av Helena Bargholtz (fp) begärs tillkännagivande om att med hjälp av statliga medel stimulera en utveckling rörande hemtjänst liknande den danska modellen (yrkande 2).

I motion 2005/06:So348 av Christer Winbäck (fp) begärs tillkännagivande om behovet av hemhjälp och hemsjukvård vid kvarboende i hemmet (yrkande 2).

I motion 2004/05:So296 av Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd) begärs tillkännagivande om att se över villkor och former för service i hemmet till äldre personer.

I motion 2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om initierande av försöksverksamhet där brukaren ges fritt inflytande över utformningen av ett beviljat antal hemtjänsttimmar (yrkande 14).

I motion 2005/06:So554 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs tillkännagivande om pilotprojekt med s.k. hälsofrämjande hemtjänst (yrkande 9). Motionärerna anser att Kompetensstegen bör ges i uppdrag att stimulera verksamheter som vill pröva modellen hälsofrämjande arbetsplats i kombination med folkhälsoinsatser för äldre.

I motion 2005/06:So702 av Maud Olofsson m.fl. (c) begärs tillkännagivande om särskilda hälsofrämjande insatser för äldre (yrkande 5).

I motion 2004/05:So323 av Inger Lundberg m.fl. (s) begärs tillkännagivande om statlig uppföljning av projektet Seniorervice 80+ i Örebro – hemservice för äldre. Motionärerna anför att projektet innebar att hemservice utfördes utan behovsbedömning hos äldre som fyllt 80 år.

I motion 2004/05:So477 av Anne Ludvigsson m.fl. (s) begärs tillkännagivande om trygghet i vardagslivet och om att pröva nya lösningar för att klara äldreomsorgen nu och i framtiden. Motionärerna hänvisar bl.a. till ett projekt med subventionerad hemtjänst i Örebro.

I motion 2005/06:So610 av Inger Nordlander m.fl. (s) begärs tillkännagivande om äldres hälsa och om hjälp i hemmet. Motionärerna anför att det finns ett stort behov av ökad kunskap om hur den enskildes hälsa och behov av vård och omsorg i framtiden påverkas av en tidig generös tillgång till servicetjänster.

Avgifter inom äldreomsorgen

I motion 2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd) begärs att regeringen återkommer med förslag till riktlinjer för tillämpning av maxtaxa i äldreomsorgen (yrkande 15). Motionärerna anser att lagförslaget om maxtaxan var behäftat med en rad oklarheter när det gäller tillämpningen i kommunerna. Regeringen måste enligt motionärerna återkomma med tydliga konsekvensbeskrivningar för pensionärer i olika inkomstlägen och därefter med förtydliganden av lagrummen. Bristerna måste åtgärdas omedelbart.

I motion 2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs att regeringen lägger fram förslag till åtgärder i syfte att åtgärda kvarstående brister i avgiftssystemet för äldreomsorgen (yrkande 11). Motionärerna anför att Socialstyrelsens uppföljning av det nya avgiftssystemet visar att det inom vissa områden kvarstår problem. Motionärerna anser att regeringen skyndsamt bör ta fram förslag som åtgärdar de brister som kvarstår inom avgiftssystemet för äldre och funktionshindrade.

I motion 2004/05:So581 av Margareta Persson m.fl. (s) begärs tillkännagivande om en utvärdering av maxtaxan i äldreomsorgen.

I motion 2005/06:So667 av Siw Wittgren-Ahl och Hillevi Larsson (båda s) begärs tillkännagivande om pensionärers kostnader för särskilt boende. Motionärerna anser att det bör finnas en gräns för kostnader för särskilt boende innebärande att i det fall en pensionär har ett sparat kapital som inte överstiger 100 000 kr skall kommunen inte kunna ta ut mer i betalning för särskilt boende än den berörde pensionärens nettopension.

Andra motionsyrkanden

I motion 2004/05:So248 av Inger René (m) begärs tillkännagivande om att det i utbildningen för personalen inom äldreomsorgen bör ges adekvata kunskaper i näringslära och kosthållning (yrkande 1).

I motion 2005/06:So423 av Marita Aronson m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om försöksverksamhet med äldrevårdscentraler i olika delar av Västra Götaland (yrkande 6).

I motion 2005/06:MJ395 av Marie Wahlgren m.fl. (fp) begärs tillkännagivande om vikten av att uppmärksamma nutritionsfrågor inom äldreomsorgen (yrkande 16).

I motion 2005/06:So643 av Inger Davidson m.fl. (kd) begärs tillkännagivande om behovet av mer personal inom äldreomsorgen (yrkande 6). Motionärerna framhåller att trots löften från den sittande majoriteten i Stockholms stadshus har antalet anställda inom äldreomsorgen minskat.

I motion 2005/06:So464 av Maria Larsson (kd) begärs tillkännagivande om att boende på äldreboenden samt anhöriga får information om vilken instans de kan vända sig till med synpunkter och klagomål på maten (yrkande 1). Vidare begärs tillkännagivande om att personal som ansvarar för utbud och planering av pensionärers måltider utbildas i kost och nutrition (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen enligt propositionslistan avser att senast den 22 mars 2006 lägga fram propositionerna Utvecklingsplan för äldreomsorgen och Stärkt rättssäkerhet för äldre och personer med funktionshinder, m.fl. Utskottet återkommer således till äldrepolitiska frågor senare under våren. Utskottet anser att behandlingen av de nämnda propositionerna inte bör föregripas och avstyrker i förenklad form samtliga motionsyrkanden.

Särskilda yttranden

1. Motionsförslag behandlade i förenklad ordning (m, fp, kd, c)

Cristina Husmark Pehrsson (m), Kerstin Heinemann (fp), Anne Marie Brodén (m), Kenneth Johansson (c), Magdalena Andersson (m), Marita Aronson (fp) och Ulrik Lindgren (kd) anför:

Utskottet har inom ramen för förenklad motionshantering avstått från att närmare behandla de motioner som finns upptagna i bilagan. Vi har därför valt att inte reservera oss till förmån för motioner som härrör från respektive parti. Vi avser att återkomma i samband med behandlingen av de propositioner rörande äldrepolitiken som regeringen aviserat att den skall lägga fram under våren.

2. Motionsförslag behandlade i förenklad ordning (v, mp)

Ingrid Burman (v), Elina Linna (v) och Jan Lindholm (mp) anför:

Utskottet har inom ramen för förenklad motionshantering avstått från att närmare behandla de motioner som finns upptagna i bilagan. Vi har därför valt att inte reservera oss till förmån för Vänsterpartiets respektive Miljöpartiets motioner. Vi avser att återkomma i samband med de propositioner rörande äldrepolitiken som regeringen aviserat att den skall lägga fram under våren.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:Sf365 av Sven Brus m.fl. (kd):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldre invandrare i det svenska samhället.

2004/05:So227 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat stöd till de äldre genom satsning på primärvården och mera läkartid inom den kommunala äldreomsorgen.

2004/05:So248 av Inger René (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i utbildningarna för personalen inom äldreomsorgen ges adekvata kunskaper i näringslära och kosthållning.

2004/05:So296 av Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över villkor och former för service i hemmet till äldre personer.

2004/05:So298 av Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder mot bristen på vårdplatser inom kommunernas särskilda boendeformer för äldre.

2004/05:So323 av Inger Lundberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statlig uppföljning av projektet Seniorsservice 80+ i Örebro, hemservice för äldre.

2004/05:So357 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen snarast bör återkomma med en handlingsplan för hur äldreomsorgen ska klaras vid tiden för den så kallade äldrevårdspuckeln.

2004/05:So394 av Maud Olofsson m.fl. (c):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna bör få anställa läkare.

2004/05:So411 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett jämställdhetsmål skall utformas för äldreomsorgen.

2004/05:So412 av Ingrid Burman m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med ett lagförslag innehållande reglering av fysiska begränsningsåtgärder.

2004/05:So414 av Viviann Gerdin (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rättigheten att bo inom samma äldreboende förstärks för äldre par med olika omsorgsbehov.

2004/05:So467 av Allan Widman m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att möjliggöra enskilt huvudmannaskap inom äldreomsorgen och att införa ett finansieringssystem som är anpassat för detta.

2004/05:So477 av Anne Ludvigsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om trygghet i vardagslivet och om att pröva nya lösningar för att klara äldreomsorgen nu och i framtiden.

2004/05:So478 av Paavo Vallius och Raimo Pärssinen (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldreomsorg för den finsktalande minoritetsgruppen.

2004/05:So483 av Lennart Klockare och Jan-Olof Larsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldreskyddsdelegation.

2004/05:So501 av Birgitta Gidblom (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till byggande av bostäder för dementa.

2004/05:So515 av Cecilia Wikström (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att inrätta en rådgivande resurs för äldre som utsatts för våld.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna åläggs att prioritera brottsförebyggande insatser, vård, stöd och rehabilitering av äldre brottsoffer.

2004/05:So529 av Elizabeth Nyström och Maud Ekendahl (båda m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad valfrihet inom äldreomsorgen.

2004/05:So546 av Rosita Runegrund och Ingemar Vänerlöv (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om instiftande av en demensombudsman.

2004/05:So556 av Cecilia Wikström (fp):

Riksdagen begär att regeringen låter tillsätta en utredning om äldres inkontinensproblem.

2004/05:So565 av Helena Bargholtz (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge äldre valfrihet genom en äldrepenng.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att med hjälp av statliga medel stimulera en utveckling rörande hemtjänst liknande den danska modellen.

2004/05:So581 av Margareta Persson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utvärdering av maxtaxan i äldreomsorgen.

2004/05:So591 av Maria Hassan och Inger Nordlander (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kartlägga äldre invandrades behov, bl.a. språk och kulturell tillhörighet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om personalens utbildning när det gäller språk och kulturell kompetens.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att kommunernas organisation för äldre-
vård och omsorg anpassas efter de äldre invandrarnas behov.

2004/05:So594 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av forskning inom anhörigomsorgen.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag som syftar till att göra det möjligt för icke beslutsföra personer att via en s.k. ställföreträdare kunna framföra behov och önskemål i enlighet med vad som anförs i motionen.
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag som innebär att skadestånd som utges som kompensation för felaktiga myndighetsbeslut tillfaller de drabbade individerna och inte staten i enlighet med vad som anförs i motionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en hållbar finansiering av äldreomsorgen.
9. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag som syftar till att göra det möjligt för primärkommunerna att anställa läkare i enlighet med vad som anförs i motionen.
10. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att sammanföra Socialstyrelsens och länsstyrelsernas tillsynsverksamhet i en myndighet i enlighet med vad som anförs i motionen.
11. Riksdagen begär att regeringen presenterar förslag som syftar till en sammanslagning av bestämmelserna i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen i enlighet med vad som anförs i motionen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om att pengarna skall följa den enskildes val av vårdgivare, en så kallad äldrepeng.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av tvärvetenskapligt synsätt i vården av äldre.

2004/05:So601 av Helena Höij m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av geriatriker i äldreomsorgen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om personalkontroll i äldreomsorgen.

2004/05:So605 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lex Sarah behöver en översyn.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om läkarmedverkan på varje äldreboende och sjukhem.

2004/05:So618 av Börje Vestlund m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldre homo- och bisexuellas särskilda behov i äldreomsorgen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett tillägg i analysen av sexualitet där också etnicitet, funktionshinder och genus lyfts fram.

2004/05:So624 av Torkild Strandberg och Christer Nylander (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utarbeta ett lagförslag som säkerställer att även äldre människor får fatta livets viktiga beslut om t.ex. boende, mat och rekreation själva.

2004/05:So628 av Ulf Holm m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en nationell arbetsgrupp för att sprida kunskap om den positiva inverkan djur kan ha på äldres hälsa.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheten till att äldre som bor i särskilt boende skall ha rätt till att ha sällskapsdjur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheten till att äldreboenden skall utformas så att djur kan bli en naturlig del i boendemiljön.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheten till att hemvården skall kunna erbjuda äldre att få hjälp med sina sällskapsdjur i enlighet med vad som anförs i motionen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheten för vård- och omsorgspersonal att ta med sina egna djur i sitt arbete.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inbegripa djuren i det nationella folkhälsoarbetet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ta fram ekonomiska beräkningar på hur mycket samhället kan spara på att ha med djur i folkhälsoarbetet med äldre.

2004/05:So663 av Per Erik Granström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vårdgivarval inom äldreomsorgen.

2004/05:So672 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hemspråksvård för äldre.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Fi318 av Else-Marie Lindgren m.fl. (kd):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att erbjuda fler alternativa boendeformer för äldre.

2005/06:L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att låta utreda äldre och funktionshindrade HBT-personers hälsa och livssituation.

2005/06:Sf336 av Lars Ohly m.fl. (v):

44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ge ett uppdrag till Socialstyrelsen som syftar till att fler äldre skall få vård på sitt eget språk.

2005/06:Sf389 av Sven Brus m.fl. (kd):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldre invandrare i det svenska samhället.

2005/06:So202 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat stöd till de äldre genom satsning på primärvården och mera läkartid inom den kommunala äldreomsorgen.

2005/06:So243 av Cecilia Wikström (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade forskningsinsatser för studier av behandlingsmetoder vid sjukdomstillstånd hos äldre.

2005/06:So249 av Kenneth Johansson m.fl. (c, m, fp, kd):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om genomförandet av en Fritt-val-reform.

2005/06:So282 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om minoritetsspråkvård för äldre.

2005/06:So309 av Nikos Papadopoulos och Paavo Vallius (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldreomsorg för personer med utländsk bakgrund.

2005/06:So312 av Cecilia Wikström (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att inrätta en rådgivande resurs för äldre som utsatts för våld.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna bör åläggas att prioritera brottsförebyggande insatser samt vård, stöd och rehabilitering av äldre brottsoffer.

2005/06:So315 av Rigmor Stenmark (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldres valfrihet i familjeliv, boende och arbete.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att all personal som arbetar med äldre skall ha utbildning och vara väl lämpade för sin uppgift.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en översyn görs av vilket ekonomiskt ansvar kommunen respektive staten har för äldres välbefinnande.

2005/06:So348 av Christer Winbäck (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av hemhjälp och hemsjukvård vid kvarboende i hemmet.

2005/06:So366 av Solveig Hellquist (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av dietister som arbetar gentemot den äldre befolkningen samt utbildar personal i kostrelaterade frågor.

2005/06:So373 av Inger Nordlander m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om geriatrikutbildningen.

2005/06:So416 av Sten Lundström (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en utredning och riktlinjer för ett sammanhållet och värdigt omsorgsarbete inom äldreomsorgen.

2005/06:So423 av Marita Aronson m.fl. (fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om försöksverksamhet med äldrevårdscentraler i olika delar av Västra Götaland.

2005/06:So464 av Maria Larsson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att boende på äldreboenden samt anhöriga får information om till vilken instans de kan vända sig med synpunkter och klagomål på maten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att personal som ansvarar för utbud och planering av pensionärernas måltider utbildas i kost och nutrition.

2005/06:So475 av Rosita Runegrund och Ingemar Vänerlöv (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om instiftande av en demensombudsman.

2005/06:So520 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stimulera till utbyggnad av platser i särskilt boende för äldre.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sociala och psykologiska behov skall väga lika tungt som medicinska behov vid bedömning av insatser inom äldreomsorgen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett jämställdhetsmål för äldreomsorgen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att analysera äldreomsorgen ur ett socioekonomiskt perspektiv.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av en samordningsfunktion för s.k. multisjuka äldre.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ta fram nationella data för brukartillfredsställelse.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utarbetandet av en nationell norm för kvaliteten inom äldreomsorgen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att följa upp det sociala innehållet i vården och omsorgen inom särskilda boendeformer för äldre.
11. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till åtgärder i syfte att åtgärda kvarstående brister i avgiftssystemet för äldreomsorgen.
12. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om hur äldre skall kunna garanteras att positiva beslut på insatser också verkställs.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en uppföljning av åtagandet för nationella minoriteter i relation till äldreomsorgen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initierande av försöksverksamhet där brukaren ges fritt inflytande över utformningen av ett beviljat antal hemtjänsttimmar.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om uppföljning och struktur för reellt brukarinflytande inom äldreomsorgen.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lagen om anmälningsskyldighet - lex Sarah.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för införandet av en äldreomsorgslag.

2005/06:So551 av Kenneth Johansson m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att grunden för äldrepolitiken skall vara att ålder och erfarenhet är en samhällsnyttig resurs som skall uppskattas och tas tillvara, att äldre skall vara socialt och politiskt delaktiga och ha makt över sin livssituation och kunna leva under ekonomisk och social trygghet samt att ålderssegregering och åldersdiskriminering skall bekämpas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att äldrepolitiken måste granskas och utformas från ett jämställdhetsperspektiv.
6. Riksdagen begär av regeringen förslag om en strategi för en ekonomiskt hållbar äldreomsorg i enlighet med vad som i motionen anförs.
7. Riksdagen begär av regeringen begära förslag om Fritt val i äldreomsorgen i enlighet med vad som i motionen anförs.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda behovet av åtgärder för att underlätta framväxten av äldreboenden med större utbud och bredd i service m.m.
10. Riksdagen begär av regeringen förslag om en samlad äldreomsorgslagstiftning.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att fördjupa analyserna av hur äldre invandrare och deras anhöriga bemöts och tilldelas omsorg och stöd.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att personalpolitiken inom äldreomsorgen måste utformas för att långsiktigt öka värderingen av arbetsinsatsernas fysiska, emotionella och etiska innehåll.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av fler manliga anställda i äldreomsorgen.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av aktiv rekrytering av personal som speglar den etniska mångfalden hos den äldre befolkningen.

2005/06:So553 av Lars Ohly m.fl. (v):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjlighet för kommunerna att anställa läkare.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att följa upp förstärkningen av vårdplanering för äldre som skrivs ut från sjukhus.

2005/06:So554 av Lars Ohly m.fl. (v):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om pilotprojekt med s.k. hälsofrämjande hemtjänst.

2005/06:So581 av Agne Hansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för äldre.

2005/06:So608 av Elina Linna (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att se över vilka krav som bör vara uppfyllda för att äldreomsorg för äldre skall kunna betecknas som finskt äldreboende eller finsk hemtjänst.

2005/06:So610 av Inger Nordlander m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldres hälsa och om hjälp i hemmet.

2005/06:So613 av Sven Brus och Yvonne Andersson (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder mot bristen på vårdplatser inom kommunernas särskilda boendeformer för äldre.

2005/06:So640 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en pengarna i handen-garanti för den som nekas äldreboende.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fritt val.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om lagstadgad rätt till förebyggande hembesök.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om särskilt stöd till försöksverksamhet med äldre-
vårdscentraler.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om stöd till äldreforskning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om tvång i äldreomsorgen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om utökat stöd till dem som vårdar anhöriga.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om äldreombudsmän.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Socialstyrelsen skall stå för den statliga tillsynen
för äldreomsorgen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om kompetensutveckling för personalen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om vikten av en småskalig arbetsorganisation och flera
arbetsgivare att välja på i äldreomsorgen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om stimulans för volontärarbete.

2005/06:So642 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att stärka vård och omsorg för äldre.

2005/06:So643 av Inger Davidson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om boendegaranti för personer äldre än 85 år.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om kontroll av personal.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om vikten av att äldres önskemål tillgodoses vid plane-
ringen av omsorgen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om dietister kopplade till äldreboenden.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av mer personal inom äldreomsorgen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av geriatriker i äldreomsorgen.

2005/06:So652 av Anita Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om goda utvecklingsmöjligheter för pensionärer.

2005/06:So667 av Siw Wittgren-Ahl och Hillevi Larsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om pensionärers kostnader i särskilt boende.

2005/06:So671 av Christina Axelsson och Sonia Karlsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utveckla jobben inom välfärden, erbjuda heltidstjänster som rättighet och deltidstjänster som möjlighet samt satsa mer på forskning och utveckling av innovationer inom vård- och omsorgsområdet.

2005/06:So677 av Per Erik Granström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vårdgivarval inom äldreomsorgen.

2005/06:So683 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om HBT-personer och äldreboende.

2005/06:So684 av Anita Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldre homo-, bisexuellas och transpersoners villkor.

2005/06:So690 av Lennart Klockare och Karin Åström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fallolyckor.

2005/06:So702 av Maud Olofsson m.fl. (c):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om särskilda hälsofrämjande insatser för äldre.

2005/06:So703 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lex Sarah behöver en översyn.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om läkarmedverkan på varje äldreboende och sjukhem.

2005/06:So710 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en medveten strategi för att möta det demografiskt förändrade samhällets nya behov.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att genom aktiva åtgärder och attitydpåverkan stärka de äldres delaktighet och inflytande i samhället.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en äldreombudsman.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om tillgången till akut- och klinikvård för personer över 65 år.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om beaktande av den psykosociala aspekten i äldrevården.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stimulera nya former för äldreboenden, s.k. gemenskapboende.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en boendegaranti för personer över 85 år.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om eget val i äldreomsorgen.
15. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till riktlinjer för tillämpning av maxtaxan i äldreomsorgen.
20. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en ny form av personalkontroll för personer som söker tjänst inom äldreomsorg och hemtjänst i enlighet med motionens intentioner.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillsynsmyndighet i äldreomsorgen.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att beakta de äldre invandrarnas speciella förhållande i äldreomsorgen.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av nya former för service till äldre.

2005/06: MJ395 av Marie Wahlgren m.fl. (fp):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att uppmärksamma nutritionsfrågor i äldreomsorgen.